

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cornelii Jansenii Iprensis Episcopi Augustinus Europaeus
Perperam Dictus**

Wavre, Philippus van

Antverpiae, 1709

Sect. VI. An justi conantes & volentes imperfectè dicantur sinè gratiâ
efficaci posse omnia præcepta servare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39351

gabat Augustinus haberi antequam Deus de-
derit velle & operari. *Gratia Dei*, inquit,
semper est bona, & per hanc sit, ut fiat homo bona
voluntatis qui prius fuerat voluntatis malæ. Per
hanc etiam sit, ut ipsa bona voluntas, quæ jam
esse cœpit augeatur, & tam magna fiat, ut possit
implere divina mandata. Et rursus: *Qui vult facere*
Dei mandatum & non potest &c.

*De Grat. &
lib. arb.
cap. 15.
cap. 17.*

SECTIO VI.

*An Iusti conantes & volentes imper-
fectè rectius dicantur sine Gratia effi-
caci ad actum necessaria posse omnia
Præcepta servare, an vero non posse?*

Verum & Catholicum est justos conan-
tes atque volentes semper posse manda-
ta servare, ac tentationes vincere, quantum
ad sufficientiam operative virtutis ut loquitur
S. Thomas, adeoque non deesse illis gratiam
quâ præcepta possitilia fiant. Sed nec minus verum
est & Catholicum, imò longe magis. Traditio-
nis autoritate firmatum, justis eam aliquandò
gratiam deesse, sine quâ nihil fieri potest, ne-
dum graves tentationes cum effectu superari. Id
nos docent qui Pelagianos expugnaverunt Inno-
centius I. Cœlestinus, Augustinus, Prosper,
Fulgentius &c. Et ipsi Justorum conantium
gemitus ac supplicationes contestantur.

Sed cum ex una parte possint, ex alterâ non
possint præcepta magna servare, quæritur
quid potius dicendum sit, possunt vel non
possunt?

R 3

Et

262 LIBER SECUNDUS

Et quidem si de justo absolue quæratur, an possit observare mandata Dei, proculdubio posse respondendum est, quia cum attenditur ad internam benè agendi virtutem, & ipsa auxilia gratiæ cum non excludantur, affore supponuntur, ut revera adesse omnibus justis qui piè vivunt, à posteriori recte concluditur. Si verò de justis in tentatione positis & vincere conantibus quæratur, an possint sine gratia efficaci ad vincendam temptationem necessariâ, quæ supponitur deesse, dicendumne erit in illa Hypothesi nondum posse?

Respondeo Augustino consonantius dicitur: et si justis conantibus & volentibus præcepta, ad quæ implenda imperfectè conantur, impossibilia non sint, in illa hypothesi nondum possunt quod jubentur. Ideò namque teste S. Augustino, & Concilio Tridentino, petere monentur, ut possint.

Neque huic locutioni obviat sufficiens potestas Thomistica; quia ut aliquid dicatur non posse, sufficit deesse aliquam sive causam, sive conditionem ad actum prærequisitam, prout est in casu gratia efficax quâ justi nondum potiti sunt.

Declaratur id similitudine sani oculi, qui non obstante virtute visivâ sine lumine dicitur videre non posse. Hac utitur frequenter S. Augustinus: *Ut autem videat (oculus) adjuvatur ab ea (luce) neque hoc omnino nisi illa adjuverit,*

POTEST: ita Deus qui lux est hominis interioris adjuvat nostræ mentis obtutum &c. Et alibi: *Sicut oculus corporis etiam plenissimè sanus, nisi candore lucis adjutus non potest cernere; sic homo etiam perfectissimè justificatus, nisi æternâ luce justitiae divinitus adjuvetur, rectè NON POTEST vivere.* Et rursum: *Sicut sanos oculos firmos dicimus ad videntem,*

DE PROPOSITIONE I. 263

dum, quod tamen nullo modo facere POSSUNT, si Epist. 106.
defit lucis auxilium. Et lib. de Gestis Pelagii : L.de gestis
sufficit sibi oculus ad NON VIDENDUM, hoc est, ad Pelag. c 3.
tenebras; ad videndum verò lumine suo non sibi
sufficit, nisi illi extrinsecus adjutorium clari lumi-
nis præbeatur.

S. Augustinum imitatur Synodus Sardiniensis
ita differens: *Sicut corporis oculus semper indigeret
lumen accipere, ut ipsum possit aspicere, sic li-
bero arbitrio hominis nulla potest gratiae suffragari
cognitio, nisi detur gratiae spiritualis infusa.*

Pariter S. Anselmus: habet potestatem & in-
strumentum videndi montem qui visum habet, S. Anselmus
& tamen si mons abest, & dicis ei; *Vide Montem,* Dialogorum
respondet tibi; Non possum, quia abest; si ades-
sem, possem videre. Item si mons adesset, et lux de lib. arbit.
abesset; Responderet se montem non posse
videre, quia non posset absque luce; Sed si lux
adesset, tunc posset. Rursum si visum habenti lux
& mons praesens est, & aliquid visui obstat, velut
si aliquis illi oculos claudat, dicet se non posse
videre montem, sed si nihil visui ejus obsteret,
*tunc sine dubio montem videndi POTESTATEM ha-
beret.*

Quæ si locum habeant in sententia Thomisti-
ca, multa magis in Augustiniana, cum gratia illa
effectum inferens sive efficax non modo ut con-
ditio sit necessaria, sed ut causa, quia facit vo-
luntatem ex infirma validam, facitque tantum
velle, ut plenè possit, sicque possit ut effectu suo
numquam destituatur, atque in hoc à sufficien-
ti discernitur.

